

DE *en*
NOORDWIJKSE
METHODE

*Een fijne Kerstmis
met de Denkbubbels*

*Kerstmis
en
de Denkbubbels*

Stichting De Noordwijkse Methode 2021: Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting De Noordwijkse Methode.

Inhoudsopgave

Toelichting	Pagina 2
Werkvormen bij de Denkbubbel Onthouden en begrijpen	Pagina 5
Werkvormen bij de Denkbubbel Onderzoeken	Pagina 6
Werkvormen bij de Denkbubbel Verbanden leggen	Pagina 7
Werkvormen bij de Denkbubbel Perspectief nemen	Pagina 8
Werkvormen bij de Denkbubbel Persoonlijke relevantie	Pagina 9
Werkvormen bij de Denkbubbel Creatief denken	Pagina 10
Werkvormen bij de Denkbubbel Waardebepaling	Pagina 11
Stappen Experimenteel onderzoek	Pagina 12
Boeksuggesties	Pagina 14

Beste leerkrachten,

De Denkbubbels van De Noordwijkse Methode zijn een set vragen waarmee je onderzoekend leren, kritisch en creatief denken kunt integreren in je lessen. De Denkbubbels stimuleren de nieuwsgierigheid en verwondering van de kinderen.

In dit document vinden jullie allerlei werkvormen die jullie kunnen koppelen aan de kerstperiode.

Elke Denkbubbel behandelt een ander onderdeel kritisch denken en onderzoekend leren. Vaak sluiten ze op elkaar aan, en soms overlappen ze, omdat onderwerpen nu eenmaal veel met elkaar te maken hebben. Altijd gaat het om vragen stellen aan de kinderen. Onze ervaring is dat kinderen hierdoor zelf ook steeds meer vragen gaan stellen en steeds meer belangstelling krijgen voor de wereld om hen heen.

Als jullie naar aanleiding van dit document vragen hebben, of meer willen weten over De Noordwijkse Methode, kijk dan op onze website www.noordwijksemethode.nl of neem contact met ons op via frum@noordwijksemethode.nl.

Voor nu een mooie tijd gewenst en veel plezier met leren!

Warme kerstgroeten, namens het hele team van De Noordwijkse Methode,

Frum van Egmond

Oprichter van De Noordwijkse Methode

DE NOORDWIJKSE METHODE

DENKBUBBELS

WAAR GAAT
HET OVER?

Wat heb ik gelezen,
gehoord of gezien?
Hoe zou ik het
samenvatten?

HOE WEET
IK DAT DE
INFORMATIE
KLOPT?

Is het een feit of een
mening? Hoe weet ik
of het waar is?
Is er bewijs?

WAAR HEEFT
HET NOG MEER
MEE TE MAKEN?

Waar kan het bijhoren?
Welke kenmerken passen
hierbij? Wat is de
oorzaak en wat
het gevolg?

ZOU IK ER NET
ZO OVER DENKEN
ALS IK IEMAND
ANDERS WAS?

Als ik ergens anders
woonde? Als ik in een
andere tijd leefde?

HOE ZOU
HET ANDERS
KUNNEN?

Welke oplossingen zou
ik allemaal kunnen
bedenken? Hoe zou
ik willen dat het
zou zijn?

WAT HEEFT
HET MET MIJZELF
TE MAKEN?

Wat vind ik ervan? Wat
betekent dit voor de
actualiteiten, mijn land,
mijn dorp,
mijn familie?

IS HET
BELANGRIJK?

Voor wie is het
belangrijk?
Waarom is het
belangrijk?

1. Onthouden en begrijpen

De vraag "Waar gaat het over" helpt om een tekst, film, verhaal of ervaring samen te vatten en alle onderdelen nog eens in je eigen woorden te herhalen. Dit stimuleert het geheugen en je kunt erachter komen of het onderwerp goed begrepen is.

- Maak een tableau Vivant passend bij het Kerstverhaal van het Christendom.
- Maak in tweetallen een schilderij over Kerstmis en verf allebei de helft.
- Maak een onderdeel van het verhaal na in klei in zoveel mogelijk detail
- Maak een spel over Kerstmis, zoals memory of ganzenbord.
- Maak een rap/liedje/canon/yell over Kerstmis.
- Componeer een begeleidende melodie bij het verhaal (ondersteun begrip in het verhaal met hard of zacht stampen/klappen of andere bewegingen).
- Maak een stripverhaal waarin je het Kerstverhaal van het Christendom uitbeeldt.
- Maak je eigen quiz over Kerstmis.
- Maak een weetjesmuur over Kerstmis.
- Bedenk een verhaal bij een prentenboek/afbeeldingen over Kerstmis.
- Luister naar Kerstliedjes en benoem kenmerken uit het liedje. Waar gaat het over, wat heb je gehoord etc.
- Vat de film Klaus samen, waar gaat het over, wat heb je gezien, waar heeft het mee te maken.

2. Onderzoeken

Als je nieuwe informatie hebt gekregen, ga je nadenken of deze informatie klopt. Is het een feit of een mening? Is het een betrouwbare bron? Deze Denkbubbel gaat over informatieverwerking en wetenschappelijk onderzoek.

- Onderzoek of het verhaal van de film Klaus klopt met de werkelijkheid. Zou dit echt gebeurd kunnen zijn?
- Luister naar verschillende kerstliedjes of bekijk een kerstfilm. De leerlingen onderzoeken wat de onderliggende boodschap is.
- Ontwerp een nieuwe vliegende slee voor de Kerstman door middel van de stappen van experimenteel onderzoek (zie bijlage).
- Maak een Graphic Organizer (superschema) over het Kerstfeest (www.eduplace.com/graphicorganizer/).
- Maak een Brace Map over het Kerstmis ([\(34\) How Do You Use a Brace Map? - YouTube](#)).
- Maak een Facebookpagina over de Kerstman of van een personage uit het gelezen boek.
- Schrijf een interview voor de Kerstman.
- Bereken wat je kunt kopen met een bepaald budget of reken euro's om naar andere valuta.
- Bereken hoelang het nog duurt voordat het Kerst is.
- Schat de reisafstand van de Kerstman.
- Waar komt de traditie van de Kerstboom vandaan. Vertel drie verhalen en laat kinderen onderzoeken welke verhaal klopt.

3. Verbanden leggen

Bij deze Denkbubbel koppel je nieuwe kennis aan alles wat je al weet. Hierdoor wordt nieuwe informatie een onderdeel van zoveel mogelijk verbindingen in je hersenen. Het gaat hier bijv. om oorzaak-gevolg relaties, brainstormen, ordenen, opsommen, generaliseren.

- Speel Hints met woorden passend bij Kerstmis.
- Speel ja of nee: een leerling neemt een woord in gedachten. De leerlingen mogen vragen te stellen om erachter te komen over welk woord het gaat. Deze vragen kunnen alleen met ja of nee beantwoord worden.
- Beluister verschillende kerstliedjes en benoem de overeenkomsten en de verschillen.
- Maak een tijdlijn van de gebeurtenissen in het Christelijke kerstverhaal.
- Maak een Double Bubble Map over de Sint en de Kerstman.
- Maak Domino kaarten over Kerstmis.
- Geef elke leerling een plaatje en laat ze op de juiste volgorde gaan staan, bijvoorbeeld aan de hand van een gelezen verhaal.
- Leg verbanden met historische en actuele thema's rondom Kerstmis.
- Speel wat ben ik met speelgoed uit de verlanglijstjes of dingen die bij het kerstfeest horen.
- Hoe vieren ze Kerst in andere landen? Hebben ze daar ook dezelfde tradities of anderen. Beschrijf de overeenkomsten en verschillen.
- Bekijk een kerstfilm en benoem de oorzaken en de gevolgen.
- Wat heeft Kerstmis met verschillende religies te maken. Uit welke religie komt het.
- Wat is een Kerstgedachte en wat heeft het met Kerst te maken?
- Waar heeft het verhaal van Klaus nog meer mee te maken?

4. Perspectief nemen

Bij de Denkbubbel Zou ik er net zo over denken als ik iemand anders was, gaat het over je kunnen verplaatsen in de situatie of ideeën van een ander.

- Doe alsof je persoon X bent (bijvoorbeeld de kerstman) en laat je interviewen door de klas.
- Schrijf een verhaal als zijnde Personage uit een kerstboek. Hoe zou jouw dag eruit hebben gezien.
- Herschrijf een hoofdstuk van een Kerstverhaal naar alsof jij de hoofdpersoon bent, wat had jij gedaan?
- Kijk met de ogen van een ander naar het Kerstfeest, wat zou je ervan denken en vinden?
- Teken jezelf als Kerstman.
- Beeld het gelezen prentenboek over Kerst uit, maak een theaterstuk van het Kerstverhaal.
- Bekijk de film Klaus en bespreek wat jij zou doen als je de postbode was geweest.
- Stel er zou een superheld voorbij komen in het verhaal, hoe zou het verhaal eruit zien? Waar zou de superheld voor zorgen? Laat dit zien in een toneelstuk.
- Maak een kunstwerk rondom Kerstmis in verschillende kunststijlen.
- Bel of schrijf met een klas uit een ander land. Hoe ziet Kerstmis er voor hen uit?

5. Persoonlijke relevantie

Kinderen leren op school wat de leerkrachten zinvol vinden. Met deze denkbubbel maak je nieuwe informatie betekenisvol door het te koppelen aan de leefwereld van het kind. In de simpelste vorm is het gewoon vragen wat iemands mening is. Daarnaast gaat het ook om de koppeling van een onderwerp aan de actualiteit. Ook vragen wat een onderwerp te maken heeft met je familie, je vrienden of de plaats waar je woont, hoort bij deze Denkbubbel.

- Neem een vlog op over Kerstmis. Wat is jouw kerstgedachte?
- Teken jezelf in een plaat van een kerstverhaal, zorg dat je onderdeel uit maakt van de context.
- Speel een rol uit een kerstverhaal na en verwerk je eigen persoonlijkheid in de rol.
- Herschrijf een kerstliedje, verwerk hier jouw kerstgedachte in.
- Wie zou jij cadeautjes willen geven, waarom en wat?
- Beschrijf in een opstel jouw ideale Kerstfeest.
- Vergelijk het Kerstfeest van vroeger met nu.
- Maak een verlanglijstje.
- Maak een bridge map waarin je analogieën maakt tussen jezelf en Klaus ([\(34\) How Do You Use a Bridge Map? - YouTube](#)).
- Welk eten is gezond voor mij tijdens het kerstdiner?

6. Creatief denken

Bij creatief denken wordt het oplossend vermogen van kinderen gestimuleerd. Ze gaan aan de slag met hun fantasie, en verschuiven contexten om tot nieuwe ideeën te komen.

- Er is iets bijzonders gebeurd met Kerstmis. Schrijf je eigen krantenartikel of presenteer je eigen journaal.
- Bedenk een manier om toch samen met je familie Kerst te vieren, waarbij je rekening houdt met de coronaregels.
- Ontwerp een nieuwe stal voor in het kerstverhaal.
- ABC brainstorm: vul bij iedere letter iets in over Kerstmis.
- Maak een vrije schrijfp opdracht in de vorm van een prentenboek over de Kerstman.
- Verzin limericks over het onderwerp.
- Rijmen: laat de leerlingen een voorwerp zien wat bij Kerstmis past.
- Bedenk context sommen binnen het thema Kerstmis.
- Bedenk een nieuw (bord)spel over Kerstmis.
- (Her)schrijf een liedje over Kerstmis.
- Maak foto's van voorwerpen die passen bij Kerst en maak hier een poster van.
- Maak een stop motion film met een stop motion app over Kerst.
- Maak een menukaart voor het kerstdiner.
- Bedenk zelf een verhaal over het ontstaan van het kerstverhaal - denk aan het idee van de film Klaus.
- Speel een rollenspel over Kerstmis.

7. Waardebepaling

Beoordelen, meten, cijfer geven, aanbeveling geven, toetsen, evalueren

Is het belangrijk? Waarom is het belangrijk en voor wie? Hoe goed is het gegaan?

- Interview elkaar over jullie kerstgedachte.
- Verzamel cadeautjes voor kinderen die leven in armoede.
- Voor wie is het Kerstfeest belangrijk, in welke landen vieren ze het feest en wat heeft het voor betekenis voor jou?
- Wat is de boodschap van het Kerstfeest. Wat is belangrijk?
- Schrijf een aanbeveling voor een bepaald kerstfeest of voor jouw kerstdiner.
- Schrijf een recensie over de film Klaus.
- Zoek iemand die; het fijn vindt om met kerst uitgebreid te eten, met Kerst op vakantie gaat, met Kerst naar de kerk gaat etc.

Stappen experimenteel onderzoek

Stap 1. Nieuwsgierigheid en verwondering

Gebruik zoveel mogelijk zintuigen om iets waar te nemen
Beschrijf zoveel mogelijk details
Stel je oordeel of interpretatie uit
Gebruik de See-think-wonder strategie

Stap 2. Onderzoeksvraag en hypothesen:

Bedenk wat je al weet over het onderwerp: activeren van voorkennis
Bedenk vragen bij het onderwerp
Formuleer hoofd en deelvragen en plak deze op post-its
Bedenk hoe je antwoorden op de vragen kunt gaan vinden
Maak een voorspelling: vertaal de onderzoeksvragen naar toetsbare hypothesen

Stap 3a. Experimenteel onderzoek:

Verzamel de bruikbare informatie
Kies onderzoeksinstrumenten/de juiste manier hoe je je vragen kunt onderzoeken
Ontwerp je experiment en voer het uit
Observeer: wat gebeurt er? Wat zie je, ruik je, hoor je e.d.?

Stap 3b. Informatieverwerkingsonderzoek:

Verzamel de bruikbare informatie vanuit verschillende bronnen (begrijpend lezen, luisteren en kijken)

Stap 4. Synthese en conclusies:

Zet je bevindingen naast elkaar, orden ze (bijvoorbeeld in een Graphic Organiser)

Toets je hypothesen:

- a. heb je in je onderzoek gevonden wat je verwachtte?
- b. Kun je een hypothese verwerpen? Op basis waarvan?

Trek conclusies:

- a. Is je onderzoeksvraag beantwoord
- b. Welke vragen blijven nog onbeantwoord?

Stap 5. Metavergelijk (plusklas opdracht):

Vergelijk jouw resultaten met dat van andere kinderen uit de klas, of ander onderzoek

Bedenk in hoeverre het samenhangt: is er sprake van een correlatie (samenhang) of causaal verband (oorzaak-gevolg)?

Denk na over de betrouwbaarheid: heb je experiment goed uitgevoerd of liep het een beetje anders dan verwacht?

Denk na wat je kunt zeggen over validiteit: had je de juiste manier gekozen om het te meten?

Bedenk in hoeverre je de resultaten kunt generaliseren: zou je dezelfde resultaten krijgen in een andere situatie?

Vertaal de resultaten naar een model

Voorbeelden van onderzoeksvragen:

Bepaal als A waar is, wat betekent het dan voor B

Voorspel wat er over 10 jaar anders is aan...

Onderzoek onder welke omstandigheden bepaalde dieren het beste leven

Verander de leefomstandigheden van (een wandelende tak) en maak een beschrijving van je observaties.

Wat heeft de waterkringloop en temperatuur met elkaar te maken?

Boeksuggesties:

Onderbouw:

De Kerstboom van Lotje
Kerstfeest met Kikker
Anna en de Kerstboom
Ituku zoekt de koning
Kerstmis met boer Boris
Kerst met oom Nol
Het boompje - Loek Koopmans
Kerstmis in de stal

Midden- en bovenbouw:

Kerstmisaurus - Tom Fletcher
Een magische kerst - Geronimo Stilton
De ezel en de os - L. Koopmans
De twaalf dagen met kerst - William Morris
Hoe de gniep de kerst stal - Seuss en Seuss

Kijktip:

Klaus - Netflix